

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

92

Hely

Jánosi Béla

Idő

"1921"

Személy

Szerző:

Cím: Egy magyar tudós kálváriája

Forrás:

Virradat

Bp.
(Hely)

1921. 9. 4

(Idő)

(Köt. v. füzet)

...ale kedvezést kérjen.

Lóránt, a pénzügyi diktátor sem gondolt rá soha, hogy családjának egyik legközelebbi tagját, a magyar tudományos irodalom büszkeségét anyagi ellátáshoz juttassa, amely mellett szabadon élhetne tudományos működésének. Más országokban az ilyen kiváló szellemeket versenyezve helyezik el tudományos intézetek élén, hogy buvárkodhassanak, tanulhassanak és taníthassanak. Magyarországon azonban a legnagyobb szellemeknek is szomorú mellőzöttség és nyomorgás a sorsuk.

Jánosi Béla, aki kétségtelenül igen rossz néven fogja venni, hogy ügyét a nyilvánosság elé vittük, szó nélkül beletörődne sorsába. Mi azonban éppen azért írtuk meg a botrányszámba menő esetet, hogy felhívjuk egy nagy szellemi érték elhallgatására a nemzet figyelmét. Ismerjük Vass József kultuszminiszter kiváló szociális és emberi érzékét és tudjuk, hogy nem méltatlan emberhez intéztük kérésünket. Jánosi Béla az egyetlen, aki méltó lett volna Gregus Ágost esztétikai tanszékét a budapesti egyetemen betölteni. Ezt a tanszékét azonban Beöthy Zsolttal töltötték be, aki nem esztétiká, hanem irodalomtörténetet ad elő. A helyzet ma az, hogy négy magyar tudományos egyetemen egyetlen esztétikai tanszék sincsen. Itt az ország színe előtt szólítjuk fel Vass József kultuszminiszter urat, hogy bármelyik ma-

gya, egyetemen szervezze az esztétikai tanszékét és neveztesse ki arra a magyar tudományos irodalom büszkeségét, Jánosi Bélát, aki méltán rászolgált a nemzet halájára és a kultuszkoromány támogatására.

Székesfővárosi hazinyomda 1920

Egy magyar tudós kálváriája

Nyomorg az Akadémia pályakoszorus esztétikusa — Nyugdíjja helyezték Jánosi Bélát

(A - Virradat tudósítójától.) Mely megilletődéssel vesszük kezünkbe a tollat, hogy beszámoljunk egy érdemes magyar tudós keserűen sötét sorsáról. Olyan kevesen vannak sorainkban az igazán kiválóak, az átlag emberi mértéket meghaladók, hogy szinte lámpával kellene keresni őket és nem hogy megbecsülünk legnagyobb értékeinket, hanem félretoljuk őket és részvétele nélkül megyünk el hallatlan nyomoruk, küzködésük és minden emberi mértéket meghaladó erőfeszítésük mellett.

A minap tametük el Riedl Frigvest, aki szintén a csöndes tudósok sorába tartozott és sohasem kért a maga részére semmit. A másik ilyen nagy értékünk Jánosi Béla, aki egy emberöltőt meghaladó gazdag irodalmi munkássággal tengődte át középiskolai tanári pályáját és most, amikor elismerésre és dícsőségre tarthatna számol a kultusz-kormány szablonoszerűen és részvétele nélkül nyugdíjba küldi a szellemi ereje telje, frissességében levő kiváló tudóst, a magyar tudományos irodalom európai hírű büszkeségét.

Jánosi Béla, az a keresztény és fajmagyar, csöndes tudós, hosszú időn át az aradi gimnázium helyettes tanár állásában fejtett ki pedagógiai tevékenységét. Itt tünt föl esztétikai tanul-

mányaival, melyekkel kétféle megnyerte az Akadémia Garovci-díját. Ő írta a legzesebb tanulmányt az esztétika történetéről. Háromkötetes nagy művét az Akadémia adta ki és érdemeinek elismerésül rendes tagjainak sorába választotta. A Kisfaludy-Társaság is versengette érte. Művét az egész európai tudományos világ ismeri és méltányolja. Noha Jánosinak azt a bal-sorsot adta a magyar haza, hogy a mai napig sem tudott magasabbra jutni a budai második kerületi reáliskola egyik szerény állásánál. Itt érte a napokban az a meglepetés, hogy a kultuszminiszter az érdeklőt megkérdezése nélkül egyszerűen nyugdíjba helyezte, holott a végtelenül szerény egyéniségű Jánosi, aki minden szabad idejét tudományos munkásságának szentelte s így is csak a legnagyobb nyomorban tudott élni tanári fiztése mellett. Nyugdíjazása azt jelenti, hogy ezentúl havi 800 korona fizetésből és 100 korona lakbéréből kell magát és családját fenntartani, ami egyenlő az éhenhalással.

Jánosi kálváriájának különös jellemzője megemlítjük, hogy néhai Hegedűs Sándornak, a hatolmas kereskedelmi miniszternek nővérét bírja feleségül. De végtelen szerénysége és magabavonultsága miatt sohasem volt rá kapható, hogy miniszter-sógorától